

**Program Wychowawczo - Profilaktyczny  
Przedszkola w Specjalnym Ośrodku  
Szkolno – Wychowawczym  
im. ks. Jana Twardowskiego we Włodawie**

*„Mądrością dziecka jest ufność...”  
cyt. ks. J. Twardowski*

Pozytywnie zaopiniowany przez Radę Rodziców w dniu 26.09.2017 r.  
przyjęty Uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu 28.09.2017 r.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Program– Wychowawczo -Profilaktyczny jest dostosowany do potrzeb rozwojowych dzieci oraz potrzeb ich środowiska. Program obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do dzieci a także treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do dzieci, nauczycieli i rodziców.

## SPIS TREŚCI

I. Wstęp

II. Podstawy prawne Programu Wychowawczo - Profilaktycznego

III. Cele wychowania przedszkolnego

IV. Zadania przedszkola

V. Cele Programu Wychowawczo - Profilaktycznego i formy realizacji

VI. Działania podjęte w stosunku do dziecka, grupy, rodziny

VII. Zakładane efekty Programu Wychowawczo - Profilaktycznego

VIII. Ewaluacja Programu Wychowawczo - Profilaktycznego

## **I. Wstęp**

Program Wychowawczo - Profilaktyczny przeznaczony jest do realizacji w przedszkolu i w swoim założeniu obejmuje pracę profilaktyczno - wychowawczą nad całością osobowości dziecka z uwzględnieniem kształtowania sfery psychicznej, duchowej i fizycznej. Wdrażanie programu równolegle przez rodziców i nauczycieli, tworzenie jednorodnego środowiska wychowawczego jest jedną z najskuteczniejszych metod w profilaktyce wszelkich zachowań niepożądanych. Program zakłada podmiotowe traktowanie dzieci, poszanowanie ich godności osobistej, stwarzanie sytuacji wyzwalaющей ich aktywność oraz stwarzanie warunków do pełnego rozwoju osobowego każdego z wychowanków, zgodnego z ich wrodzonym potencjałem i możliwościami. Podmiotem działań wychowawczych w stosunku do swoich dzieci są rodzice. Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej uzupełniają w tym zakresie obowiązki rodziców oraz współdziałają z nimi. Jednym z najważniejszych zadań wychowawczych jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci. Przedszkole pełni funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące. Zapewnia dzieciom możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych.

## **II. Podstawy prawne programu Wychowawczo – Profilaktycznego**

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r. (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. z 2017 r. poz. 1611).
- Rozporządzenie ministra edukacji narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych (Dz.U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tj. Dz.U. z 2006 r. Nr 97 poz.674 ze późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ( tekst jednolity Dz. U. z 2004r.Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
- Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61 poz. 284 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z dnia 14 lutego 2017 r. poz. 356).
- Koncepcja Pracy Przedszkola Specjalnego we Włodawie na lata 2015 -2018.
- Statut Przedszkola.

- Program Wychowania Przedszkolnego.

### **III. Cel wychowania przedszkolnego :**

Celem wychowania przedszkolnego jest wsparcie całościowego rozwoju dziecka. Wsparcie to realizowane jest przez proces opieki, wychowania i nauczania – uczenia się, co umożliwia dziecku odkrywanie własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna. W efekcie takiego wsparcia dziecko osiąga dojrzałość do podjęcia nauki na pierwszym etapie edukacji.

### **IV. Zadania przedszkola:**

1. Wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju.
2. Tworzenie warunków umożliwiających dzieciom swobodny rozwój, zabawę i odpoczynek w poczuciu bezpieczeństwa.
3. Wspieranie aktywności dziecka podnoszącej poziom integracji sensorycznej i umiejętności korzystania z rozwijających się procesów poznawczych.
4. Zapewnienie prawidłowej organizacji warunków sprzyjających nabywaniu przez dzieci doświadczeń, które umożliwią im ciągłość procesów adaptacji oraz pomoc dzieciom rozwijającym się w sposób nieharmonijny, wolniejszy lub przyspieszony.
5. Wspieranie samodzielnej dziecięcej eksploracji świata, dobór treści adekwatnych do poziomu rozwoju dziecka, jego możliwości percepcyjnych, wyobrażeń i rozumowania, z poszanowaniem indywidualnych potrzeb i zainteresowań.
6. Wzmacnianie poczucia wartości, indywidualność, oryginalność dziecka oraz potrzeby tworzenia relacji osobowych i uczestnictwa w grupie.
7. Tworzenie sytuacji sprzyjających rozwojowi nawyków i zachowań prowadzących do samodzielności, dbania o zdrowie, sprawność ruchową i bezpieczeństwo, w tym bezpieczeństwo w ruchu drogowym.
8. Przygotowywanie do rozumienia emocji, uczuć własnych i innych ludzi oraz dbanie o zdrowie psychiczne, realizowane m.in. z wykorzystaniem naturalnych sytuacji, pojawiających się w przedszkolu oraz sytuacji zadaniowych, uwzględniających treści adekwatne do intelektualnych możliwości i oczekiwań rozwojowych dzieci.
9. Tworzenie sytuacji edukacyjnych budujących wrażliwość dziecka, w tym wrażliwość estetyczną, w odniesieniu do wielu sfer aktywności człowieka: mowy, zachowania, ruchu, środowiska, ubioru, muzyki, tańca, śpiewu, teatru, plastyki.
10. Tworzenie warunków pozwalających na bezpieczną, samodzielną eksplorację otaczającej dziecko przyrody, stymulujących rozwój wrażliwości i umożliwiających poznanie wartości oraz norm odnoszących się do środowiska przyrodniczego, adekwatnych do etapu rozwoju dziecka.
11. Tworzenie warunków umożliwiających bezpieczną, samodzielną eksplorację elementów techniki w otoczeniu, konstruowania, majsterkowania, planowania i podejmowania intencjonalnego działania, prezentowania wytworów swojej pracy.
12. Współdziałanie z rodzicami, różnymi środowiskami, organizacjami i instytucjami, uznanymi przez rodziców za źródło istotnych wartości, na rzecz tworzenia warunków umożliwiających rozwój tożsamości dziecka.
13. Kreowanie, wspólne z wymienionymi podmiotami, sytuacji prowadzących do poznania przez dziecko wartości i norm społecznych, których źródłem jest rodzina, grupa w przedszkolu, inne dorosłe osoby, w tym osoby starsze, oraz rozwijania zachowań wynikających z wartości możliwych do zrozumienia na tym etapie rozwoju.

14. Systematyczne uzupełnianie, za zgodą rodziców, realizowanych treści wychowawczych o nowe zagadnienia, wynikające z pojawienia się w otoczeniu dziecka zmian i zjawisk istotnych dla jego bezpieczeństwa i harmonijnego rozwoju.

15. Systematyczne wspieranie rozwoju mechanizmów uczenia się dziecka, prowadzące do osiągnięcia przez nie poziomu umożliwiającego podjęcie nauki w szkole.

## V. Cele programu Wychowawczo - Profilaktycznego, formy realizacji.

### Cele główne :

- Nabywanie umiejętności społecznych;
- Podporządkowywanie się ustalonym regułom i zasadom ;
- Zaciśnięcie więzi z najbliższym otoczeniem społecznym ;
- Promocja zdrowego stylu życia w zgodzie z naturalnym środowiskiem;
- Uświadamianie zagrożeń otaczającego świata;
- Stworzenie bezpiecznych i przyjaznych warunków do zabawy i nauki;

Cele strategiczne	Cele szczegółowe
I. Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci, porozumiewanie się z dorosłymi i rówieśnikami, zgodne funkcjonowanie w zabawie i sytuacjach zadaniowych.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reagowanie na swoje imię;</li> <li>• Przedstawienie się;</li> <li>• Zwracanie się do kolegów, koleżanek po imieniu;</li> <li>• Przestrzeganie zasad ustalonych w grupie;</li> <li>• Zabawa w grupie;</li> <li>• Uczestniczenie w zajęciach proponowanych przez nauczyciela;</li> <li>• Stosowanie się do poleceń nauczyciela;</li> </ul>
II. Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych. Wdrażanie dzieci do utrzymania ładu i porządku.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zgłaszanie potrzeb fizjologicznych;</li> <li>• Korzystanie z toalety;</li> <li>• Mycie rąk;</li> <li>• Mycie twarzy;</li> <li>• Mycie zębów;</li> <li>• Posługiwanie się grzebieniem lub szczotką;</li> <li>• Rozróżnianie i wskazywanie niektórych przyborów toaletowych ( np. mydło, ręcznik, grzebień, szczoteczka do zębów, itp.);</li> <li>• Siedzenie przy stole podczas posiłku;</li> <li>• Spożywanie posiłku;</li> <li>• Jedzenie łyżeczką lub łyżką;</li> <li>• Używanie widelca podczas jedzenia;</li> <li>• Picie, samodzielnie trzymając szklankę/kubek;</li> <li>• Nakrywanie do stołu;</li> <li>• Rozpoznawanie podstawowych przyborów kuchennych ( np. kubek, talerz, łyżeczka, łyżka, widelec, itp.);</li> <li>• Rozpoznawanie wybranych części odzieży ( np. bluzka, spodnie, spódnica, buty, kurtka,</li> </ul>

	<p>czapka, rajstopy, skarpetki, itp.);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ubieranie się;</li> <li>• Rozbieranie się;</li> <li>• Wkładanie butów;</li> <li>• Zdejmowanie butów;</li> <li>• Odpinanie guzików;</li> <li>• Zapinanie guzików;</li> <li>• Odsuwanie zamka;</li> <li>• Zasuwanie zamka;</li> <li>• Sprzątanie po sobie;</li> </ul>
III. Wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zaskanianie ręką buzi podczas kaszlu, kichania;</li> <li>• Oczyszczanie nosa;</li> <li>• Siedzenie prosto przy stoliku;</li> <li>• Uczestniczenie w zajęciach ruchowych;</li> <li>• Uczestniczenie w zajęciach relaksacyjnych;</li> <li>• Ustawianie się parami, w rzędzie, w rozsypanie;</li> <li>• Bieganie po prostej, między przeszkodami;</li> <li>• Rzucanie piłką;</li> <li>• Chwytywanie piłki;</li> <li>• Granie w piłkę z drugą osobą;</li> <li>• Stanie na jednej nodze;</li> <li>• Skakanie obunóż, jedenonóż, z jednego przedmiotu na drugi;</li> <li>• Naśladowanie ruchów prostych, złożonych, z przedmiotami;</li> <li>• Wykonywanie ćwiczeń ruchowych na miarę swoich możliwości;</li> <li>• Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zabaw i zajęć ruchowych;</li> </ul>
IV. Wdrażanie dzieci do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Prośenie o pomoc;</li> <li>• Przestrzeganie zasad korzystania z zabawek i urządzeń w sali, na placu zabaw;</li> <li>• Przestrzeganie zasad bezpiecznego poruszania się w budynku, podczas spacerów, wycieczek;</li> <li>• Rozróżnianie przejścia dla pieszych, sygnalizatora świetlnego, znaków drogowych;</li> </ul>

**Metody i terapie wykorzystywane podczas realizacji programu :**

- stymulacja polisensoryczna,
- biofeedback,
- poranny krąg,
- program aktywności Knillów,
- rehabilitacja ruchowa,
- Hallwick,

- hipoterapia,
- metoda krakowska (terapia logopedyczna),
- integracja sensoryczna,
- zajęcia rytmiczne,
- dogoterapia,
- elementy metody poranny krąg,
- ćwiczenia relaksacyjne i rozluźniające,
- metoda ruchu rozwijającego W. Sherborne,
- podające: opowiadanie, pogadanka, opis, objaśnienie, historyjka obrazkowa, wiersze, piosenki, praca z obrazkiem,
- problemowe: gry dydaktyczne, doświadczenia,
- praktyczne: pokaz, ćwiczenia, trening, prace plastyczne, wystawki, gry i zabawy ruchowe,
- zabawy relaksacyjne, konkursy, spotkania, degustacje.

### **Formy realizacji :**

Do realizacji treści zawartych w programie należy wykorzystać każdą sprzyjającą sytuację dydaktyczno-wychowawczą.

Do form organizacyjnych służących realizacji programu należą:

1. Zabawy zaspokajające psychiczne, społeczne i fizyczne potrzeby dziecka (z uwzględnieniem zabaw twórczych):
  - zabawy konstrukcyjne
  - zabawy manipulacyjne
  - zabawy tematyczne – zabawy w role
  - zabawy ruchowe
  - zabawy na powietrzu
2. Gry i zabawy dydaktyczne
3. Zajęcia planowo-organizacyjne
4. Prace dzieci
5. Wycieczki i spacer
6. Uroczystości przedszkolne
7. Konkursy
8. Prace użyteczne
9. Czynności samoobsługowe

### **VI. Działania podjęte w stosunku do dziecka, grupy, rodziny**

#### Działania podjęte w stosunku do dziecka:

- Zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa ;
- Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych ;
- Poznawanie swoich praw i obowiązków ;
- Poznawanie własnych uczuć i stanów emocjonalnych
- Rozwijanie samodzielności ;
- Uwrażliwienie na krzywdę drugiego człowieka ;
- Uświadomienie ponoszenia konsekwencji swoich czynów;

<b>PRAWA I OBOWIĄZKI PRZEDSZKOLAKA</b>	
DZIECKO MA PRAWO:	DZIECKO MA OBOWIĄZEK:
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Prosić o to, czego chce – ale nie wymagać tego</li> <li>• Mieć i wyrażać swoje zdanie</li> <li>• Postępować nielogicznie i nie uzasadniać tego</li> <li>• Podejmować decyzje i ponosić ich konsekwencje</li> <li>• Decydować, czy chce angażować się w problemy innych ludzi</li> <li>• Nie wiedzieć, nie znać, nie rozumieć</li> <li>• Popełniać błędy</li> <li>• Odnosić sukcesy</li> <li>• Zmieniać zdanie</li> <li>• Do swojej prywatności</li> <li>• Do samotności i niezależności</li> <li>• Zmieniać się i korzystać ze swoich praw</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Postępować z ogólnie przyjętymi normami społecznymi, używać form grzecznościowych wobec osób dorosłych i kolegów</li> <li>• Dbać o bezpieczeństwo i zdrowie własne i swoich kolegów</li> <li>• Starać się utrzymać porządek wokół siebie(sprząta zabawki itp.)</li> <li>• Dbać o swój wygląd i estetykę ubrania</li> <li>• Przestrzegać zasad współżycia społecznego, a szczególnie: okazywać szacunek dorosłym i kolegom, szanować wolność i godność osobistą drugiego człowieka</li> </ul>

Działania podjęte w stosunku do grupy:

- Rozwijanie umiejętności współżycia i współdziałania w grupie ;
- Uczucie właściwych zachowań wobec innych ;
- Uczucie sposobów komunikacji i porozumiewania się;
- Eliminowanie agresji i zachowań autoagresywnych ;

**DZIECIĘCY KODEKS ZACHOWAŃ**

1. Kulturalnie zwracamy się do innych i używamy form grzecznościowych.
2. Przestrzegamy ustalonych zasad w grupie, słuchamy cici.
3. Gdy postąpimy niewłaściwie, przyznajemy się do błędu i przepraszamy.
4. Na zajęciach zachowujemy się cicho i grzecznie.
5. Kiedy chcemy coś powiedzieć, podnosimy rączkę do góry.
6. Kiedy chcemy się pobawić, prosimy o zabawki.
7. Bawimy się w zgodzie, dzieląc się zabawkami.
8. Pilnujemy porządku, dbamy o zabawki i odkładamy je na swoje miejsca.
9. Szanujemy swoich kolegów oraz wytwory ich pracy.
10. Dbamy o higienę.
11. Podczas posiłku zachowujemy się kulturalnie.

Działania podjęte w stosunku do rodziny:

- Zachęcanie rodziców do czynnego uczestnictwa w życiu przedszkola ;
- Budowanie relacji opartych na szczerości i otwartości ;
- Służenie fachową pomocą;
- Pomoc w sytuacjach trudnych, zagrażających dobru dziecka;



## **PROPONOWANE SPOSOBY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI**

Niezbędnym warunkiem skuteczności naszych oddziaływań wychowawczych jest uwzględnienie sytuacji dziecka w rodzinie oraz poziomu kultury pedagogiczno-wychowawczej jego rodziców. Nie rozpoczynamy kontaktów od wytykania błędów wychowawczych. Jednym z najlepszych sposobów osiągnięcia porozumienia jest partnerstwo w komunikacji. Polega ono na takim prowadzeniu rozmowy, w której są brane pod uwagę potrzeby rodziców i nauczycieli. Kontakty z rodzicami przynoszą efekty, jeśli oparte są na zaufaniu, szczerości, otwartości, podmiotowym traktowaniu i gotowości do zmian. Oprócz do tej pory stosowanych metod współpracy z rodzicami takimi jak: zebrania, kontakty indywidualne, zajęcia otwarte, uroczystości, pedagogizacje. Program ten proponuje szersze wykorzystanie wspólnego świętowania, zajęcia integrujące. Tego typu spotkania powinny być dla wszystkich uczestników przyjemnością, być czasem dobrej, kulturalnej zabawy. Jest to więc mocny element wychowawczy dla wszystkich uczestników. Wymaga to jednak dobrego zaplanowania, przygotowania i prowadzenia. Szerzej należy też wykorzystać kąciki dla rodziców i gazetki przedszkolne i umieszczać w nich artykuły pedagogiczne i psychologiczne, adresy, telefony poradni specjalistycznych, wybrane elementy z życia przedszkola i grupy, rady i wskazówki psychologiczne, pedagogiczne i konkretnego postępowania, literaturę, ciekawostki wydawnicze.

### **VII. Zakładane efekty Programu Wychowawczo - Profilaktycznego**

#### Dziecko:

- Wchodzi w relacje społeczne;
- Zwraca się do nauczyciela o pomoc ( w sposób werbalny lub niewerbalny);
- Przestrzega zasad zgodnej zabawy ;
- Zna konsekwencje swojego postępowania ;
- Nie zachowuje się agresywnie i autoagresywnie ;
- Przestrzega podstawowych zasad higieny ;
- Uczestniczy w zabawach i spacerach ;
- Dostrzega sytuacje, które zagrażają zdrowiu i bezpieczeństwu innych ;
- Grzecznie siedzi przy stoliku ;
- Estetycznie spożywa posiłek ;

### **VIII. Ewaluacja Programu Wychowawczo - Profilaktycznego**

W celu zbadania czy Program Profilaktyczno - Wychowawczy ma pożądany wpływ na dzieci, pedagogów, personel, środowisko rodzinne, konieczne jest przeprowadzenie ewaluacji – działań zmierzających do stwierdzenia, czy zawarte w nim treści są skuteczne w pracy wychowawczo – dydaktycznej. Istotne jest więc określenie efektywności i badanie przyrostu kompetencji poprzez zaplanowane działania. Program Profilaktyczno - Wychowawczy poddawany będzie corocznej ewaluacji. Ewaluacja dokonywana będzie przez zespół wychowawczy przedszkola.

#### Sposoby ewaluacji:

##### 1. Analiza dokumentacji pedagogicznej:

- plany miesięczne;
- zapisy w dziennikach;
- arkusze obserwacji;
- sprawozdania z realizacji programu;

2. Analiza dokumentacji współpracy z rodzicami:

- protokoły z zebrań z rodzicami,
- informacje zwrotne od rodziców,

3. Analiza działań Programu Wychowawczo - Profilaktycznego na dany rok szkolny.

Zespół nauczycieli przedszkola

Rada Rodziców

Dyrektor Szkoły